

Sygn. akt II CZ 28/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Bank [...] Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 24 lipca 2014 r.,
zażalenia powódki
na wyrok Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 grudnia 2013 r.

uchyla zaskarżony wyrok, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Powódka M. M., prowadząca działalność gospodarczą p.n. „S.” Budowa Aparatów w Ł., wystąpiła przeciwko Bank [...] S.A. z żądaniem zapłaty kwoty 118.550 zł tytułem odszkodowania za szkody poniesione wskutek nienależytego wykonania przez stronę pozwaną umów transakcji terminowych zawartych z powódką.

Wyrokiem wstępnym z dnia 7 marca 2009 r. Sąd Okręgowy w Ł. uznał roszczenie za usprawiedliwione co do zasady. Sąd ocenił zachowanie pozwanego jako nienależne wykonanie zobowiązania wynikającego z umów transakcji terminowych zawieranych w dniach: 26 sierpnia 2008 r., 26 września 2008 r., 12 czerwca 2008 r. oraz 5 września 2008 r. Uznał bowiem, że po stronie pozwanego Banku istniał, wynikający z postanowień Regulaminów: z dnia 12 grudnia 2005 r. oraz z dnia 1 kwietnia 2008 r. transakcji terminowych i pochodnych, obowiązek wezwania do uzupełnienia kaucji z chwilą, gdy strata sięgała 75% zdeponowanych środków, a w momencie braku pokrycia straty kaucją obowiązek zamknięcia transakcji i dokonania potrącenia zdeponowanej kaucji. Doprowadziłoby to rozliczenia wszystkich transakcji zawartych pomiędzy Bankiem a powódką, a w konsekwencji zabezpieczyłoby powódkę przed poniesieniem strat finansowych. Działanie Banku było nie tylko niezgodne z umową łączącą strony, ale także było sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z art. 355 k.c. i § 16 i § 47 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych. Ponadto Bank dopuścił się naruszenia zasad uczciwości, lojalności i dobrych obyczajów.

W wyniku uwzględnienia apelacji pozwanego Bank [...] S.A. w W. Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 r., uchylił zaskarżony wyrok wstępny Sądu Okręgowego w Ł. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Sąd drugiej instancji uznał, że roszczenie powódki co do zasady jest

nieuzasadnione i powołując się na art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazał temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego zażaleniem do Sądu Najwyższego, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyrok wstępny podlega zaskarżeniu według takich samych zasad, jak wyrok końcowy, a sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę na skutek wniesionej apelacji stosuje reguły orzekania obowiązujące w postępowaniu apelacyjnym, a więc wskazane także w art. 386 § 4 k.p.c. W razie wydania wyroku wstępnego zakres użytego w tym przepisie pojęcia „nierozpoznanie istoty sprawy”, zważywszy na istotę tego wyroku, jest węższy niż w przypadku wydania wyroku końcowego, oznacza bowiem niezbadanie podstawy żądania, ale tylko w zakresie koniecznym do przesądzenia, że roszczenie powoda jest usprawiedliwione co do zasady. Takim wyrokiem sąd powinien rozstrzygnąć o istnieniu konkretnego stosunku prawnego lub prawa, z którego wynika dochodzone roszczenie, przy czym, przesądzając o konkretnym stosunku prawnym powinien ustalić wszystkie jego elementy z wyjątkiem wysokości świadczenia.

Podkreślenia wymaga jednak, że nie można wykluczyć sytuacji, w której sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę na skutek apelacji wniesionej od wyroku wstępnego, będzie mógł zmienić taki wyrok przez oddalenie powództwa, bądź odrzucenie pozwu. Możliwość taka wystąpi, gdy sąd drugiej instancji stwierdzi istnienie negatywnej przesłanki materialnoprawnej (np. przedawnienie roszczenia) lub procesowej (np. niedopuszczalność drogi sądowej) unicestwiającej roszczenie bądź stanowiącej przeszkodę do rozpoznania powództwa, której sąd pierwszej instancji bezzasadnie nie uwzględnił. Taka sytuacja procesowa nie stwarza stanu nierozpoznania istoty sprawy, lecz dowodzi, że istniały podstawy do oddalenia powództwa, nie zaś wydania wyroku wstępnego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., II CSK 279/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 96).

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia ograniczył się jedynie do wskazania podstawy prawnej uchylenia zaskarżonego wyroku w postaci art. 386 § 4 k.p.c. Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika przy tym, że Sąd drugiej instancji dokonał odmiennej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w rozpoznawanej sprawie, a także przedstawił odbiegającą od wykładni Sądu pierwszej instancji, interpretację zawartych przez strony umów. Sąd drugiej instancji nie wskazał i nie wyjaśnił jednak przyczyn uzasadniających wydanie wyroku kasatoryjnego na podstawie art. 384 § 4 k.p.c. Z tych względów nie jest możliwa ocena poprawności zastosowania przez ten Sąd wymienionego wyżej przepisu w następstwie czego doszło do wydania wyroku kasatoryjnego zamiast wyroku reformatoryjnego.

Z tych względów zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. uznać należy za trafny, co uzasadniało na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylenie zaskarżonego wyroku. O kosztach postępowania zażaleniowego postanowiono zgodnie z art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.